

Rodica Ropot (1941-2004)

Deseori, îmi amintesc chipul luminos, fericit al Rodicăi, care se reîntorcea de pe teren, din zonele etnografice ale Moldovei, pe care le cercetase. Avea o mare calitate: era pasionată și muncitoare, inteligentă și cutezătoare, descoperind sensurile adânci ale lucrurilor, dincolo de aparențe. Se amuza, amintindu-și drumul, pe care-l făcea în căruță de la o localitate rurală la alta. Legată cu o băsmăluță albă, bucroasă să-și continue cercetările, era luată drept o megieșă, iscodită de-a cui e și la cine se duce. Nu-și dezvăluia identitatea, complăcându-se în acel joc al întâmplării.

Avea o fire veselă, caldă, prietenoasă. Își exprima discret afecțiunea, prin gesturi reținute, prin

cuvinte potrivite, căutate, rostite cu cumpănire și înțelepciune.

Ne-a legat o frumoasă prietenie, care a însemnat pentru noi bucuria de a ne întâlni, de a comunica, o dorință permanentă de-a afla lucruri noi, de-a învăța, de-a realiza acțiuni frumoase, fiecare în specialitatea ei, sau în colaborare. Pe parcursul anilor am realizat numeroase expoziții cu piese originale, dar și expoziții itinerante, completate de conferințe sau simpozioane.

* * *

Expoziția de artă comparată „Satul românesc – spațiu, ritm, culoare” a deținut însă un loc aparte în preocupările noastre profesionale. Asemenea expoziții s-au organizat la Suceava, Timișoara, București, fiind realizate de mari personalități culturale: criticii de artă Ion Frunzetti, Andrei Pleșu, Alexandra Titu, artistul plastic Paul

Gherasim sau Maria Magdalena Crișan, critic de artă și muzeograf. Mărturisesc că realizarea unei asemenea expoziții a fost un vis al nostru ani de-a rândul, dar toate se împlinesc la timpul lor.

Pe 16 decembrie 1997, în Galeria de Artă Contemporană a Muzeului de Artă din Iași, s-a vernisat expoziția „Satul românesc – spațiu, ritm, culoare” în organizarea celor două mari muzee: Muzeul de Artă și Muzeul Etnografic al Moldovei, o expoziție amplă, reunind un bogat și valoros patrimoniu artistic și de artă populară. Expoziția noastră nu se putea realiza decât printr-o colaborare de suflet. S-a lucrat mult, cu pasiune, într-o atmosferă de emulație și bucurie. Le mulțumesc și cu această ocazie colegilor colaboratori de la cele două muzee organizatoare și, în mod deosebit, conservatorilor Angelica Olaru și Menola Iutiș, pentru implicarea lor directă și competența profesională.

Selectarea unui bogat și divers material expozabil, a permis organizatorilor structurarea sa în ansambluri tematice. Iată, concis, aceste mari ansambluri:

1. Ideea de „spațiu românesc” a fost cea care a dominat expoziția și s-a exprimat într-o multitudine de reprezentări:

- un spațiu al muncii;
- un spațiu al sărbătorii;
- spațiul sacru din interiorul locuinței;
- un spațiu al reveriei și meditației poetice.

Linia, punctul, suprafața, ritmul și culoarea sunt mijloacele profesionale mânuite cu aleasă măiestrie deopotrivă de creatorii populari, cât și de plasticieni, demonstrând marea lor dragoste pentru frumusețea pământului românesc. Astfel, opere de artă semnate de mari personalități creatoare, precum Grigorescu, Ștefan Luchian, Camil Ressu, Octav Băncilă, Ștefan Dimitrescu sau Dumitru Ghiață au fost etalate alături de valori ale artei populare: scoarțe, costume, ceramică, marama de borangic, icoane, sugerând un spațiu virtual, izvorât din visul artistului.

2. S-a evidențiat atmosfera și coloritul specific plaiurilor mioritice. Culoarea înseamnă lumină. Ziua și noaptea sunt copiiii luminii, ce întruchipează albul și negrul, ce nu se arată niciodată în același fel. La români, „albul” este simbolul vieții, „lumea albă” înseamnă a avea privilegiul esențial de a fi în viață pe acest pământ¹. „Albul” caselor țărănești se absoarbe vara, ca și iarna, în mediul înconjurător, jucând rolul de punte între spațiul interior al locuinței și spațiul natural. „Albul” are rolul, cum afirma Lucian Blaga, de a desființa hotarul dintre „înăuntru” și „înafară”, de-a integra casa omului într-o altă casă, de proporții cosmice.

În creația populară, „albul” are o străveche tradiție: de la albul transparent al maramei de borangic la albul realizat din texturi, albul este fond, dar și element decorativ, el sugerează permanența, dar și efemeritatea. La sărbători se cântă „Florile dalbe”, iar „cel plecat” este denumit „dalbul de pribeag”.

Inspirat din arta populară, o artă de mare simplitate și rafinament, „albul” a fost preluat în creația cultă. Realizarea tonurilor de alb atât de diverse, de nuanțate, reprezintă pentru plasticieni o probă de virtuozitate, de înalt profesionalism. În expoziție am realizat un spațiu al alburilor, reverberat în creații de o rară frumusețe și sensibilitate din arta populară și cultă: marama de borangic, ștergare albe, costume populare de mire și mireasă, alături de lucrări semnate de Constantin D. Stahi, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Alexandru Ciucurencu sau Adrian Podoleanu.

3. Expoziția a evidențiat un dialog permanent între creația populară și creația cultă, cât și respectul artiștilor plastici pentru bogatele tradiții ale artei populare, o artă armonioasă, echilibrată, exprimând omenie, spirit de înțelegere și toleranță, dragoste pentru dreptate, bucuria de a trăi, credința în viață și speranță.

Expoziția de artă comparată este o expoziție cu un conținut aparte, care situează viața artistică în planul confruntării și dezbaterii de idei.

---

¹ George Coșbuc, *Dintr-ale neamului*, București, 1894. În acest volum a apărut eseul *Culorile la români*.

Pentru artiștii creatori, participarea la o asemenea expoziție, pe o temă dată, reprezintă un mijloc de stimulare a gândirii creatoare și de confruntare cu valori artistice consacrate.

Realizarea unei expoziții de artă comparată impune muzeografului un însemnat volum de muncă concretizat în:

- cercetarea temei și investigarea unui bogat material bibliografic;
- un studiu atent al valorilor patrimoniale, atât în colecțiile muzeale, cât și în cele particulare;
- organizarea expoziției, prin etalarea cu fantezie și inventivitate a operelor originale și asigurarea condițiilor optime de microclimat și securitate.

Un drum lung pe care specialistul îl parcurge cu competență și răspundere, amintind obligația fundamentală a instituțiilor noastre muzeale de a valorifica un patrimoniu național bogat și original, de a oferi noi perspective de interpretare fenomenului artistic și, nu în ultimul rând, de a-și asuma responsabilitatea afirmării unor noi valori de artă.

Georgeta PODOLEANU